

PvA Communicatie & participatie Commandopost Clingendael

Versie 16 januari 2023 – De Wijde Blik

Achtergrond

De Commandopost Clingendael (CPC) is een Rijksmonument en is een van de belangrijkste monumenten in Nederland voor wat betreft militair en herdenkingserfgoed. Cultuurhistorisch waardevol vanwege het gebruik als bunker in WOII én als crisiscentrum in de Koude Oorlog. Eigendom RVB, ligt op Wassenaars grondgebied. De toegangswegen en omliggende woonwijk zijn Haags grondgebied.

Een goede manier om een monument te behouden en te beheren is het ook een functie te geven. Het RVB bereidt hier een verkoopprocedure voor die bestaat uit een openbare inschrijving met voorselectie. In de aanloop hiernaar wordt een Nota van Uitgangspunten opgesteld in samenwerking tussen RVB en de gemeente Wassenaar. De inhoud van deze nota zal allereerst een cruciale rol spelen binnen het beoordelings- en selectiekader voor aan te leveren visies van partijen met interesse voor het object (de initiatiefnemers). Daarnaast zal de nota ook in belangrijke mate richtinggevend zijn voor de beoordeling van de uiteindelijke plannen van de initiatiefnemer. Voor transformatie en/of bestemmingswijziging is dan de gebruikelijke bestuurlijke besluitvorming nodig. De Nota stelt onder meer een aantal kaders voor de herontwikkeling op gebied van verkeer & parkeren, maximale horecacategorie, ruimtelijke kwaliteit en behoud van de cultuurhistorische waarde.

Benoordenhout is gewend aan de huidige rust (Defensie vertrok al jaren geleden en de bunker wordt nu tijdelijk gebruikt voor kleinschalige activiteiten, waar de buurt deels ook gebruik van maakt: bootcamp & yoga en minimuseum/rondleidingen en opslag door de Stichting Atlantikwall) en vreest vooral verkeers- en geluidsoverlast. Een beknopte samenvatting van de NvU kan een extra licht werpen op de kansen van de herontwikkeling:

- ‘behoud door ontwikkeling’ (nieuwe functie geeft meer waarborgen voor duurzame instandhouding);
- meer duiding aan cultuurhistorische waarde mogelijk;
- een stukje voorheen afgesloten gebied wordt ‘teruggegeven’ aan de stad/wijk.

Aanpak

De aanpak richt zich op het informatie- en participatieproces tot en met vaststelling NvU. Hoofddoel is het vastleggen van wensen en zorgen vanuit de buurt en andere belanghebbenden.

Rollen

Hoewel de initiatiefnemer het Rijksvastgoedbedrijf is, wordt de aanpak in nauwe samenwerking met de gemeente Wassenaar en in overleg met de gemeente Den Haag vastgesteld en uitgevoerd. Gezamenlijk afzender zijn het RVB en de gemeente Wassenaar. We maken wel duidelijk dat de gemeente Den Haag hierin gekend is en wie welke rol heeft: het RVB is de initiatiefnemer, de gemeente Wassenaar is het bevoegd gezag en formeel de penvoerder van de NvU, al is die in de praktijk in nauwe samenwerking opgesteld. De rol van belanghebbenden heeft alles te maken met de speelruimte, wat hierna aan de orde komt.

Speelruimte

Qua participatieniveaus sluiten we aan bij het Wassenaarse Participatiekompas: het niveau is voornamelijk Meeweten. Bij duidelijke omissies kan de NvU op onderdelen nog worden aangevuld of aangescherpt, maar het gaat dus meer om een toets bij de belanghebbenden dan om een inventarisatie. Er is kortom weinig speelruimte en we zijn daar vooraf duidelijk over, door bijvoorbeeld te spreken van een informatieavond i.p.v. participatiebijeenkomst.

De aanpak zoals in dit PvA geschetst bespreken we met enkele belangenorganisaties die zich in de afgelopen jaren bovengemiddeld betrokken hebben getoond: een gecombineerd gesprek met de Wijkvereniging Benoordenhout, St. Wijkbelangen Uilennest (deels samenvallend met de nabijgelegen VvE's Th.Schwartzestraat en Wassenaarseweg) en de VvE van Julia's Park (de direct naastgelegen burens). Met St. WO2 Sporen en de tijdelijke gebruikers van de garages (Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen, bootcamp & yoga club) wordt een afzonderlijk gesprek georganiseerd. Vanuit de belangenorganisaties zal het zeer worden gewaardeerd om zich voor het gesprek te kunnen inlezen via de NvU. Wij stellen daarom voor die vooraf toe te sturen. Na de gesprekken nodigen we de wijk en overige belanghebbenden uit, waarin ook naar de NvU kan worden verwezen.

Kort na het overleg met de belangenorganisaties bezorgen we een huis-aan-huisbrief in de buurt Uilennest + een afschrift naar de genoemde buurtorganisaties + een afschrift naar een aantal Wassenaarse en landelijke

belangenorganisaties (de meeste daarvan hebben zich in de afgelopen jaren al gemeld). In de brief bieden we de mogelijkheid om een mailadres door te geven voor wie op de hoogte wil blijven. We vragen de belangenorganisaties de uitnodiging ook via hun kanalen bij hun achterban te verspreiden. Aanvullend vragen we de beide gemeenten een bericht te plaatsen op hun kanalen die zij hiervoor logisch vinden.

Op een zaterdagochtend openen we de deuren van de twee garages/aanbouwen van de commandopost voor een inloop. We vragen mensen zich vooraf aan te melden in een van de twee tijdsloten: 10.00-11.00 uur en 11.00-12.00 uur. Op die manier spreiden we de drukte en krijgt iedereen voldoende aandacht. We verzoeken mensen bij coronagerelateerde klachten weg te blijven. De inloop vindt plaats op twee plekken, waar informatiepanelen zijn te vinden, mensen die dit toelichten en de mogelijkheid om een reactie achter te laten. De rest van het gebouw is om veiligheids-technische/organisatorische redenen niet toegankelijk.

- Ontvangst met koffie en thee (en toilet).
- Mogelijkheid om mailadres achter te laten
- Nieuwe functie(s) door herontwikkeling: mogelijkheden voor herontwikkeling, denkbare functies, en wat juist niet mogelijk wordt gemaakt
- Verkeer en parkeren: auto, fiets, wandelaars
- Vervolgproces: besluitvorming, inschrijvings- en selectieproces, participatie in het vervolgtraject

- Historie van de plek: in samenwerking met St. Atlantikwall te verzorgen. Van belang is dat zowel de WOII als de Koude Oorlog aan bod komt.
- Ruimtelijke inpassing
- Groen & duurzaamheid
- Verder start hier elk heel kwartier een video van maximaal 10 minuten waarin het algemene verhaal wordt verteld dat iedereen mee zou moeten krijgen (zie verderop).

Bemensing en panelen moeten nog worden georganiseerd. Uitgangspunt is dat het RVB de panelen opzet, ontwerpt en laat produceren en dat De Wijde Blik kritisch meedenkt. De bemensing zal grotendeels komen van het RVB en de gemeente Wassenaar. De Wijde Blik levert mensen voor ontvangst en verslaglegging. Voor dat laatste liggen er overal formuliertjes om een wens, zorg of standpunt mee te geven. Daarnaast gaan we na afloop bij alle projectbetrokkenen na wat zij hebben meegekregen. Wie er vandaag niet bij kon zijn of wie na afloop nog wil reageren, kan dit doen door tot twee weken na de inloopbijeenkomst een mail te sturen. Dit bij elkaar vormt de opbrengst van dit traject en wordt verwerkt in het Participatieverslag.

Video

De video van max 10 minuten functioneert als een publieksvriendelijke samenvatting van de NvU. Omdat niet alles in korte tijd evenveel aandacht kan krijgen, gaat de video met name in op de randvoorwaarden voor herontwikkeling en gaat daarnaast kort in op het inschrijf- en selectieproces.

De Wijde Blik maakt een script voor deze video, het RVB pakt in principe de productie op. Indien gewenst kan De Wijde Blik de video ook van A tot Z verzorgen, inclusief filmen en montage etc.

We denken aan beelden (combinatie van bewegend en stills) met voiceover. Een eerste grove indeling kan er als volgt uitzien:

- Introductie 0,5 min
- Historie en cultuurhistorische waarde 2 min
- Aanleiding en inschrijvings- en selectieproces, status NvU 2 min
- Kansen en voorwaarden schetsen (functioneel en ruimtelijk) 4 min
- Verkeer en parkeren 0,5 min
- Groen en duurzaamheid 0,5 min
- Afronding 0,5 min

Verslaglegging en terugkoppeling

In een Participatieverslag leggen we vast hoe het proces verliep (opzet, communicatie, opkomst etc.), wat de uitkomsten zijn en hoe daarmee is omgegaan. Bij dat laatste zijn in feite drie antwoorden denkbaar:

- a) De inbreng is verwerkt in de NvU (denk aan correctie van onjuistheden of aanvulling wanneer essentiële zaken ontbreken)
- b) De inbreng wordt via dit Participatieverslag meegegeven aan de toekomstige initiatiefnemer (s), die hier verantwoordelijk voor is
- c) De inbreng kan niet worden verwerkt, omdat ...

Dankzij het Participatieverslag blijft de inbreng van de omgeving altijd inzichtelijk, ook wanneer het gaat om standpunten die niet of nog niet zijn overgenomen. Het Participatieverslag draagt op die manier bij aan een heldere belangenafweging die uiteindelijk de gemeenteraad moet maken.

Stappenplan

Bij het in de tijd zetten van het proces is de behandeling van de NvU in het Wassenar College van B&W bepalend.

- Week 1-2: Afstemming met gemeente Den Haag
- Week 4: Op 24 januari behandelt het College van BenW de NvU en dit PvA om de NvU vrij te geven voor participatie. Bij vrijgave wordt NvU openbaar.
- Week 4: Afspraak maken met belangenorganisaties, Concept-NvU meesturen.
- Week 4-9: Bezoek van het College en raadsleden aan de Commandopost.
- Week 4-6: Afspraak met belangenorganisaties
- Week 10: Op 7 maart besluit de gemeenteraad of de NvU kan worden vrijgegeven voor participatie.
- Week 10: In dezelfde week gaat een uitnodigingsbrief uit naar het verspreidingsgebied (zie afbeelding) en per mail naar belangenorganisaties. Plus berichten op gemeentelijke kanalen.
- Week 12: Inloopbijeenkomst op zaterdag 25 maart.
- Eind Week 14: Sluiting mogelijkheid om (nagekomen) mails te sturen n.a.v. NvU.

- Week 16: Participatieverslag gereed en NvU waar nodig evt. aangepast. Beide worden ingediend bij de raad, geplaatst op de gemeentelijke website(s) en *ter info* gemaild naar bestand van geïnteresseerden.
- Vervolgens: Raadsbesluit over NvU. Op het raadsbesluit zijn geen formele zienswijzen mogelijk. De database wordt geïnformeerd per mail.
- Vervolgplanning: Start voorbereiding openbare verkoopprocedure.